

HEL-konferansen 2017

Gunnar Heiene, 31.10.17

Respons på hovedforedrag I – Presentasjon av KV's «The Gift of Being – Called to Be a Church of All and for All»

Det er ingen tvil om at KV's dokument "The Gift of Being" er en viktig ressurs også for Den norske kirkes møte med mennesker med nedsatt funksjonsevne. Som nevnt innledningsvis tar dette nye dokumentet høyde for de endringer som har skjedd i tenkningen om «disability» i løpet av de årene som har gått siden KV publiserte sitt første dokument om dette temaet i 2003, og det integrerer synspunkter og teologiske perspektiver som har vært understreket i nyere bidrag til «disability theology».

En viktig endring kommer til syne når dokumentet sier at det ikke lenger er nødvendig å levere teologiske argumenter for å inkludere mennesker med nedsatt funksjonsevne i kirken fordi dette må anses som selvsagt. Fra kirkens perspektiv er det ikke inkludering, men ekskludering som må begrunnes.

Som far til en jente med nedsatt kognitiv funksjonsevne har jeg i mange år reflektert over hvordan ulike menigheter møter henne og andre barn og ungdommer. Her er det mange, og til dels ulike, erfaringer å vise til. Et høydepunkt var da hun sammen med en rekke andre barn som hadde gått på samme skole (Helsepedagogisk Steinerskole), ble konfirmert i Paulus kirke, med integreringsprest Ole Johan Beck som forrettende prest. Det var en opplevelse som berørte alle i den fullsatte kirken, og for vår del var det spennende å følge vår datters vei opp til alteret, via tenning av lys i lysgloben. Flere ganger snudde hun seg for å se om vi fulgte med på det som skjedde, og også ved alteret prøvde hun å snu seg for å se reaksjonen fra oss som satt i benkene. For oss ble dette et vitnesbyrd om hvor viktig det er å bli sett, som et unikt menneske som har behov for å bli akseptert og verdsatt. Under selskapet hjemme etterpå spurte vi henne hva som hadde skjedd under konfirmasjonen, og da brukte hun følgende tre ord: «se – vise – spise», ord som dekket det dagen hadde inneholdt.

Dette er en positiv fortelling, men dessverre kunne jeg også ha trukket fram mindre hyggelige opplevelser fra gudstjenester der hun har blitt hysjet ned og fått høre mindre hyggelige kommentarer når hun har laget lyder. Slike holdninger registrerer hun raskt, og de kan føre til at hun ikke vil tilbake til kirker der hun har hatt slike opplevelser.

Men ett sted har dette aldri vært noe problem: I mange år har hun vært nesten fast gjest på tirsdagsgudstjenestene i «Mariahuset» på Frogner. Her har hun aldri følt at noen har reagert på måten hun fremtrer på, og hun følger nøye med i alle ledd i gudstjenesten, med nattverden som et høydepunkt.

For meg er dette blitt et eksempel på det som dokumentet «The Gift of Being» så sterkt understreker, at alle mennesker er invitert til fest i en kirke som inkluderer mennesker som noen ganger føler at de blir sett ned på i sine fellesskap, slik det blant annet uttrykkes i punkt 125 i dokumentet. Her kan vi lese om hvordan kirken er kalt til å være «a church of all and for all», og denne visjonen må vi arbeide for å virkeliggjøre i våre ulike menigheter og kirkelige fellesskap.